

Sprawozdanie roczne z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020

CZĘŚĆ A

1. IDENTYFIKACJA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA Z WDRAŻANIA

CCI	2014PL16M2OP008
NAZWA PROGRAMU	Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020
WERSJA	6.0
ROK SPRAWOZDAWCZY	2020
DATA ZATWIERDZENIA SPRAWOZDANIA PRZEZ KOMITET MONITORUJĄCY	24.05.2021 r.

Spis treści

2. PRZEGLĄD WDRAŻANIA PROGRAMU OPERACYJNEGO	7
2.1. System realizacji Programu Operacyjnego.....	7
2.2. Analiza postępu finansowego i rzeczowego.....	7
2.3. Instrumenty finansowe	8
3. WDRAŻANIE OSI PRIORYTETOWEJ	9
3.1 Przegląd wdrażania.....	9
3.2 Wspólne wskaźniki i wskaźniki specyficzne dla programu	16
3.3. Cele pośrednie i końcowe określone w ramach.....	16
3.4. Dane finansowe	16
4. PODSUMOWANIE PRZEPROWADZONYCH EWALUACJI	16
5. INFORMACJE NA TEMAT WDRAŻANIA INICJATYWY NA RZECZ ZATRUDNIENIA LUDZI MŁODYCH, W STOSOWNYCH PRZYPADKACH	19
6. KWESTIE MAJĄCE WPŁYW NA WYKONANIE PROGRAMU I PODJĘTE DZIAŁANIA	19
6.1. Kwestie mające wpływ na wykonanie Programu i podjęte działania	19
6.2. Ocena postępów poczynionych w zakresie realizacji celów pośrednich	21
7. STRESZCZENIE PODAWANE DO WIADOMOŚCI PUBLICZNEJ.....	22
8. SPRAWOZDANIE Z WDRAŻANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	22
9. DZIAŁANIA PODJĘTE W CELU SPEŁNIENIA WARUNKÓW WSTĘPNYCH.....	22
10. POSTĘPY W PRZYGOTOWANIU I WDRAŻANIE DUŻYCH PROJEKTÓW I WSPÓLNYCH PLANÓW DZIAŁANIA	22
10.1. Duże projekty.....	22
10.2. Wspólne plany działania.....	22
11. OCENA WDRAŻANIA PROGRAMU OPERACYJNEGO	22
11.1. Informacje zawarte w części A i realizacja celów programu	22
11.2. Szczególne przedsięwzięcia mające na celu promowanie równouprawnienia płci oraz zapobieganie dyskryminacji, w tym w szczególności zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, i rozwiązania wdrożone, aby zapewnić włączenie punktu widzenia płci programów operacyjnych i operacji.....	22
11.3. Zrównoważony rozwój	22
11.4. Sprawozdania dotyczące wsparcia wykorzystanego na cele dotyczące zmiany klimatu.....	22

11.5. Rola partnerów we wdrażaniu programu	23
12. OBOWIĄZKOWE INFORMACJE I OCENA ZGODNIE Z ART. 111 UST. 4 akapit pierwszy lit. a) i b) ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 1303/2013.....	23
12.1. Postępy w realizacji planu ewaluacji oraz wykorzystanie wyników ewaluacji.....	23
12.2. Wyniki działań informacyjnych i promocyjnych funduszy polityki spójności prowadzonych w ramach strategii komunikacji	23
13. DZIAŁANIA PODJĘTE W CELU SPEŁNIENIA WARUNKÓW WSTĘPNYCH	23
14. DODATKOWE INFORMACJE, KTÓRE MOŻNA DOŁĄCZYĆ, W ZALEŻNOŚCI OD TREŚCI I CELÓW PROGRAMU OPERACYJNEGO.....	23
14.1. Postępy w realizacji zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego, w tym rozwoju regionów, które cierpią na skutek sytuacji demograficznej oraz stałych lub naturalnych niekorzystnych warunków, zintegrowanych inwestycji terytorialnych, zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach programu operacyjnego.....	23
14.2. Postępy w realizacji przedsięwzięć mających na celu zwiększenie zdolności instytucji i beneficjentów w państwach członkowskich w zakresie zarządzania funduszami i korzystania z nich	23
14.3. Postępy w realizacji wszelkich przedsięwzięć międzyregionalnych i transnarodowych.....	23
14.4. W stosownych przypadkach — wkład w strategię makroregionalną i strategię morską	23
14.5. W stosownych przypadkach — postępy w realizacji przedsięwzięć w dziedzinie innowacji społecznych	26
14.6. Postępy we wdrażaniu działań w celu zaspokojenia szczególnych potrzeb obszarów geograficznych najbardziej dotkniętych ubóstwem lub grup docelowych najbardziej zagrożonych dyskryminacją lub wykluczeniem społecznym, zwłaszcza w odniesieniu do społeczności zmarginalizowanych i osób z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych oraz młodych ludzi, którzy nie pracują, w tym, w stosownych przypadkach, wykorzystane środki finansowe.....	26
15. INFORMACJA FINANSOWA NA POZIOMIE OSI PRIORYTETOWYCH I POZIOMIE PROGRAMU	26
16. INTELIGENTNY, TRWAŁY WZROST GOSPODARCZY SPRZYJAJĄCY WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU .	26
17. KWESTIE MAJĄCE WPŁYW NA WYKONANIE PROGRAMU I PODJĘTE DZIAŁANIA — RAMY WYKONANIA.....	26
18. INICJATYWA NA RZECZ ZATRUDNIENIA LUDZI MŁODYCH	26
ZAŁĄCZNIKI	
Załącznik I	TABELE OD 1 DO 13
Załącznik II	STRESZCZENIE SPRAWOZDANIA ROCZNEGO Z WDRAŻANIA REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA LATA 2014-2020
Załącznik III	MODEL PRZEKAZYWANIA SPRAWOZDAŃ Z WDRAŻANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Wykaz skrótów

BGK	Bank Gospodarstwa Krajowego
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IC	Instytucja Certyfikująca
IF	Instrumenty finansowe
IP	Instytucja Pośrednicząca
IPI	Indykacyjny Plan Inwestycyjny, tj. procedura pozakonkursowa wyboru projektów
IZ	Instytucja Zarządzająca
KAS	Krajowa Administracja Skarbowa
KE	Komisja Europejska
KSRG	Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy
LSI	Lokalny System Informatyczny
MF	Ministerstwo Finansów
MFF	Menadżer Funduszu Funduszy
MŚP	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
NIK	Najwyższa Izba Kontroli
NUTS	Skrót od z francuskiego: Nomenclature des Unités territoriales statistiques – oznacza Klasyfikację Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych
OCRG	Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki
OP	Oś Priorytetowa
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
PF	Pośrednik Finansowy
PGW Wody Polskie	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PI	Priorytet Inwestycyjny
PKB	Produkt Krajowy Brutto
PZP	Prawo Zamówień Publicznych
RPDPT	Roczny Plan Działań Pomocy Technicznej RPO WO 2014-2020
RZW	Roczne Zestawienie Wydatków
RPO WO 2014-2020	Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020
SAO	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska
SL2014	aplikacja główna Centralnego systemu teleinformatycznego
SUE RMB	Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego
UE	Unia Europejska
UZP	Urząd Zamówień Publicznych

WMDT	Wskaźnik Międzygałęziowej Dostępności Transportowej
WP	Wskaźniki produktu
WRB	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego
WRD	Wskaźniki rezultatu długoterminowego
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZWO	Zarząd Województwa Opolskiego

2. PRZEGLĄD WDRAŻANIA PROGRAMU OPERACYJNEGO

2.1. System realizacji Programu Operacyjnego

W 2020 r. trwały prace nad aktualizacją Programu. 14 stycznia 2021 r. Komisja Europejska decyzją wykonawczą nr C(2021)281 zatwierdziła wersję nr 6 Programu, będącą podstawą przedstawienia Sprawozdania za 2020 rok.

2.2. Analiza postępu finansowego i rzeczowego

- Do końca 2020 złożono **3 079 wniosków** na kwotę UE **1 263,2 mln EUR** (EFRR 1 771 wniosków na kwotę 864,7 mln EUR; EFS 1 308 wniosków na kwotę 398,5 mln EUR), w tym **213 w ramach IPI i procedury NADZWYCZAJNEJ** na kwotę UE 357,8 mln EUR (EFRR 229,2 mln EUR; EFS 128,6 mln EUR).

W 2020 złożono 318 wniosków na kwotę UE 103,6 mln EUR (EFRR 63,3 mln EUR; EFS 40,3 mln EUR).

- Do końca 2020 zatwierdzono **1 709 wniosków** na kwotę UE **919,5 mln EUR** (EFRR 1 033 wnioski na kwotę 670,1 mln EUR; EFS 676 wniosków na kwotę 249,4 mln EUR), w tym **145 w ramach IPI i procedury NADZWYCZAJNEJ** na kwotę UE 314,9 mln EUR (EFRR 229 mln EUR; EFS 85,9 mln EUR).

W 2020 IZ zatwierdziła 334 wnioski na kwotę UE 99,7 mln EUR (EFRR 52,7 mln EUR; EFS 47 mln EUR).

- Do końca 2020 podpisano **1 504 umowy** na kwotę UE **862,9 mln EUR** (EFRR 914 umów na kwotę 619,7 mln EUR; EFS 590 umów na kwotę 243,2 mln EUR), w tym **144 w ramach IPI i procedury NADZWYCZAJNEJ** na kwotę UE 306 mln EUR (EFRR 206,2 mln EUR; EFS 99,8 mln EUR). Poziom kontraktacji w ramach Programu wyniósł **94,1%**.

W 2020 podpisano 266 umów na kwotę UE 99,2 mln EUR (EFRR 53,1 mln EUR; EFS 46,1 mln EUR). Rozwiązano 22 umowy na kwotę UE 8,2 mln EUR.

- Do końca 2020 zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę UE **579,5 mln EUR** tj. **63,2%** alokacji Programu (EFRR 442,5 mln EUR; EFS 137 mln EUR).

W 2020 wartość UE zatwierdzonych wniosków o płatność wyniosła 133,4 mln EUR (EFRR 92,7 mln EUR; EFS 40,7 mln EUR).

- Narastająco kwota wnioskowana w deklaracjach zatwierdzonych przez IC dot. wydatków rozliczonych do końca 2020 r. wyniosła **586,8 mln EUR** tj. **62%** alokacji Programu (EFRR 460,9 mln EUR; EFS 125,9 mln EUR). Poziom certyfikacji równa się wysokości wydatków poświadczonych do KE pomniejszonych o wydatki wycofane w Rocznych Zestawieniach Wydatków (RZW).

Kwota wnioskowana w deklaracjach zatwierdzonych przez IC dot. wydatków rozliczonych w 2020 r. wyniosła 128,7 mln EUR (EFRR 95,5 mln EUR; EFS 33,2 mln EUR).

- Do końca 2020 KE dokonała refundacji na kwotę **517,3 mln EUR**, co stanowi **53,5%** alokacji Programu (EFRR 406,2 mln EUR; EFS 111,1 mln EUR).

- Realizacja Programu przebiega prawidłowo. Wg stanu na 31.12.2020 r. opolskie na tle RPO jest liderem pod względem poziomu zatwierdzonych wniosków o płatność oraz środków certyfikowanych do KE, pod względem kontraktacji zajmujemy trzecie miejsce w kraju.

- Na zdecydowanej większości osi poziom kontraktacji przekroczył 90% (OPIV – 115,8%, OPVII – 99,8%) i tylko na dwóch osiach osiąga poziom 82,7 % i 80,4% (odpowiednio OPV i OPXI). Obrazuje to, że do rozdysponowania w kolejnych naborach jest już bardzo mała część alokacji.

- Analiza wydatków wykazanych przez beneficjentów w zatwierdzonych wnioskach o płatność wykazuje, iż niezmiennie wyższy poziom płatności występuje na osiach EFRR, choć dysproporcja pomiędzy funduszami uległa zmniejszeniu względem poprzednich lat. W odniesieniu do płatności wysoki poziom został osiągnięty w OP VI (90,1%) oraz OP II (70,5%).

Najmniej wydatków wykazanych przez beneficjentów występuje w OP IV w obszarze małej retencji. Stan wdrażania OP IV (najwyższa kontraktacja, a najniższe płatności) wynika z opóźnień powstałych z uwagi na długotrwały proces zmiany beneficjenta w PI 5b. W związku z ostatecznym przejściem umowy i dokumentacji technicznej przez PGW Wody Polskie i rozpoczęciem realizacji projektu, zmniejszyło się ryzyko nieosiągnięcia celów w zakresie małej retencji.

- W ramach EFRR najsprawniej wdrażana jest OP VI, w ramach EFS OP VII.
- Wysokim wynikiem pod względem rzeczowym wyróżniają się OP IX (w obszarze EFS) oraz OP II i VI (w obszarze EFRR).
- Specyfika jak i problemy występujące w projektach wdrażanych w OP VIII uzasadniają niższy stopień płatności w stosunku do pozostałych osi w ramach EFS. Na uwagę zasługuje korzystna relacja efektów rzeczowych do wyniku finansowego w PI 9iv.

IZ wzorem roku poprzedniego, realizację wskaźników EFS i EFRR raportuje z wniosków o płatności pośrednie. Wskaźniki rzeczowe pochodzą wyłącznie z wniosków o płatność wprowadzonych do SL2014 i zatwierdzonych przez IZ/IP do 31.12.2020 r. Przyjęte podejście zapewnia spójność pomiędzy danymi ujętymi w tabelach sprawozdania.

2.3. Instrumenty finansowe

Dane finansowe dot. instrumentów finansowych zamieszczone zarówno w pkt 2.3 jak i pkt 8 przeliczono po kursie obowiązującym w sprawozdaniu czyli 1 EURO = 4,5565 PLN.

Na realizację instrumentów finansowych po zmianie Programu ze stycznia 2021 roku IZ RPO WO przeznaczyła **51,5 mln EUR** środków UE (EFRR 50,4 mln EUR; EFS 1,1 mln EUR), co stanowi **5,5%** alokacji na Program.

W celu określenia kierunków i zasad wykorzystania IF zostały opracowane Strategie inwestycyjne dla IF w zakresie EFRR i EFS. IZ podjęła decyzję o zastosowaniu procedury pozakonkursowej, w ramach której zidentyfikowano BGK jako beneficjenta, który pełni rolę MFF. Pożyczek ostatecznym odbiorcom udzielają Pośrednicy Finansowi wybrani przez MFF.

Stan wdrażania IF:

- podpisano **5 umów** z MFF (BGK) na kwotę UE **50,0 mln EUR**;
- zatwierdzono **wnioski o płatność** na kwotę UE **46,1 mln EUR** (w tym uwzględniono wniosek o zaliczkę na kwotę UE **0,56 mln EUR**), co stanowi **89,5 % alokacji** na IF;
- BGK podpisał **13 umów z PF**, a wartość środków UE wypłaconych PF wyniosła **40,3 mln EUR**;
- wybrani pośrednicy finansowi: Fundusz Regionu Wałbrzyskiego; Fundacja Rozwoju Śląska; Agencja Leasingu i Finansów S.A.; Towarzystwo Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych S.A.; Konsorcjum: Fundacja Rozwoju Śląska - Lider, Centrum Rozwoju Biznesu Sp. z o.o. – Uczestnik; Polska Fundacja Przedsiębiorczości; Opolski Regionalny Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.;
- podpisano **836 umów** z ostatecznymi odbiorcami na kwotę UE **34,2 mln EUR**;
 - dz. 1.1 – 27 umów;
 - poddz. 2.2.1 – 669 umów;

- poddz. 3.2.3 – 48 umów;
 - dz. 3.4 – 33 umowy;
 - dz. 7.3 – 59 umowy.
- w ramach podpisanych umów z ostatecznymi odbiorcami **wypłacono 794 pożyczki** na ponad **31,9 mln EUR** środków UE, co stanowi ponad 79% środków wypłaconych PF oraz około 62% łącznej alokacji na IF.

Szczegółowe informacje nt. stanu wdrażania instrumentów finansowych znajdują się w **Załączniku III**.

3. WDRAŻANIE OSI PRIORYTETOWEJ

3.1 Przegląd wdrażania

NR IDENT.	OŚ PRIORYTETOWA	KLUCZOWE INFORMACJE NA TEMAT WDRAŻANIA OSI PRIORYTETOWEJ W ODNIESIENIU DO KLUCZOWYCH ZMIAN, ZNACZĄCYCH PROBLEMÓW I DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W CELU ROZWIĄZANIA TYCH PROBLEMÓW
	<p style="text-align: center;">OP I <i>INNOWACJE W GOSPODARCE</i></p>	<p>POSTĘP FINANSOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ złożono 178 wniosków na 211,6 mln EUR, w tym UE 122,2 mln EUR w 2020: 24 wnioski na kwotę 9,7 mln EUR, w tym UE 5,9 mln EUR ➤ zatwierdzono 101 wniosków na 134,4 mln EUR, w tym UE 77,2 mln EUR w 2020: 19 wniosków na kwotę 14,9 mln EUR, w tym UE 9,5 mln EUR ➤ podpisano 90 umów na 95,9 mln EUR, w tym UE 53,8 mln EUR; poziom kontraktacji w ramach OP – 98,9% w 2020: 18 umów na kwotę 14,3 mln EUR, w tym UE 9,1 mln EUR ➤ zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę 59,3 mln EUR, w tym UE 29,1 mln EUR, tj. 53,5% alokacji na OP w 2020: wnioski o płatność na kwotę 5,8 mln EUR, w tym UE 3,7 mln EUR ➤ narastająco (z uwzględnieniem RZW) kwota wnioskowana w deklaracjach zatwierdzonych przez IC dot. wydatków rozliczonych do końca 2020 r. wyniosła 40,3 mln EUR, co stanowi 71,2% alokacji OP w tym kwota wnioskowana dot. wydatków rozliczonych 2020 r. wyniosła 5,6 mln EUR. <p>POSTĘP RZECZOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Postęp rzeczowy przedstawiony został w tabelach 1, 3A, 3B, 5. ➤ W ramach negocjacji Programu z powodu COVID-19 oraz przesunięć finansowych, zmieniono wartości docelowe prawie wszystkich wskaźników. ➤ Realizacja wskaźników po przyjęciu zmian nie jest zagrożona.
	<p style="text-align: center;">OP II <i>KONKURENCYJNA GOSPODARKA</i></p>	<p>POSTĘP FINANSOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ złożono 726 wniosków na 187,3 mln EUR, w tym UE 109 mln EUR w 2020: 32 wnioski na kwotę 12 mln EUR, w tym UE 9,3 mln EUR ➤ zatwierdzono 361 wniosków na 120,8 mln EUR, w tym UE 70,5 mln EUR w 2020: 87 wniosków na kwotę 14,4 mln EUR, w tym UE 4,7 mln EUR ➤ podpisano 318 umów na kwotę 123,7 mln EUR, w tym UE 85,2 mln EUR;

NR IDENT.	OŚ PRIORYTETOWA	KLUCZOWE INFORMACJE NA TEMAT WDRAŻANIA OSI PRIORYTETOWEJ W ODNIESIENIU DO KLUCZOWYCH ZMIAN, ZNACZĄCYCH PROBLEMÓW I DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W CELU ROZWIĄZANIA TYCH PROBLEMÓW
		<p>poziom kontraktacji w ramach OP - 94% w 2020: 77 umów na kwotę 14,3 mln EUR, w tym UE 11,4 mln EUR</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę 95,4 mln EUR, w tym UE 63,8 mln EUR, tj. 70,5% alokacji na OP <p>w 2020: wnioski o płatność na kwotę 16,9 mln EUR, w tym UE 13,4 mln EUR</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ narastająco (z uwzględnieniem RZW) kwota wnioskowana w deklaracjach zatwierdzonych przez IC dot. wydatków rozliczonych do końca 2020 r. wyniosła 52,2 mln EUR, co stanowi 56,6% alokacji OP <p>w tym kwota wnioskowana dot. wydatków rozliczonych 2020 r. wyniosła 5,7 mln EUR.</p> <p>POSTĘP RZECZOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Postęp rzeczowy przedstawiony został w tabelach 1, 3A, 3B, 5. ➤ W ramach negocjacji Programu z powodu COVID-19 oraz przesunięć finansowych, zmieniono wartości docelowe prawie wszystkich wskaźników. ➤ W związku z wdrożeniem interwencji w zakresie przeciwdziałania COVID-19 dodano wskaźniki monitorujące te interwencje: CV20, CV21, CV22, CV23, CV24. ➤ Realizacja wskaźników po przyjęciu zmian nie jest zagrożona.
	<p style="text-align: center;">OP III GOSPODARKA NISKOEMISYJNA</p>	<p>POSTĘP FINANSOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ złożono 209 wniosków na 220,7 mln EUR, w tym UE 146,8 mln EUR <p>w 2020: 44 wnioski na 36,6 mln EUR, w tym UE 19,9 mln EUR</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zatwierdzono 137 wniosków na 182,1 mln EUR, w tym UE 123,7 mln EUR <p>w 2020: 53 wnioski na 33 mln EUR, w tym UE 16,2 mln EUR</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ podpisano 114 umów na 177,6 mln EUR, w tym UE 118 mln EUR; poziom kontraktacji w ramach OP – 95,9% <p>w 2020: 36 umów na kwotę 29,8 mln EUR, w tym UE 15,8 mln EUR</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zatwierdzono wnioski o płatność na 120,5 mln EUR, w tym UE 81,5 mln EUR, tj. 66,2% alokacji na OP <p>w 2020: wnioski o płatność na kwotę 31,3 mln EUR, w tym UE 19,8 mln EUR</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ narastająco (z uwzględnieniem RZW) kwota wnioskowana w deklaracjach zatwierdzonych przez IC dot. wydatków rozliczonych do końca 2020 r. wyniosła 71,6 mln EUR, co stanowi 56,6% alokacji OP <p>w tym kwota wnioskowana dot. wydatków rozliczonych 2020 r. wyniosła 19,3 mln EUR.</p> <p>POSTĘP RZECZOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Postęp rzeczowy przedstawiony został w tabelach 1, 3A, 3B, 5. ➤ Niski poziom realizacji wskaźników CO32 i CO34 wynika ze specyfiki czasu

NR IDENT.	OŚ PRIORYTETOWA	KLUCZOWE INFORMACJE NA TEMAT WDRAŻANIA OSI PRIORYTETOWEJ W ODNIESIENIU DO KLUCZOWYCH ZMIAN, ZNACZĄCYCH PROBLEMÓW I DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W CELU ROZWIĄZANIA TYCH PROBLEMÓW
		<p>osiągnięcia wskaźników, tj. rok po zakończeniu realizacji projektów.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokonano zmian wartości docelowych wskaźników w PI4b w ramach ostatniej renegocjacji programu. ➤ Realizacja wskaźników po przyjęciu zmian nie jest zagrożona.
	<p style="text-align: center;">OP IV <i>ZAPOBIEGANIE ZAGROŻENIOM</i></p>	<p>POSTĘP FINANSOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ złożono 6 wniosków na kwotę 28,3 mln EUR, w tym UE 20,3 mln EUR; w 2020: 1 wniosek na 0,6 mln EUR, w tym UE 0,6 mln EUR ➤ zatwierdzono 5 wniosków na kwotę 28,1 mln EUR, w tym UE 20,1 mln EUR w 2020: 1 wniosek na 0,6 mln EUR, w tym UE 0,6 mln EUR ➤ podpisano 5 umów na kwotę 27,8 mln EUR, w tym UE 19,9 mln EUR; poziom kontraktacji w ramach OP – 115,8%. W lutym 2021 r. podpisano aneks zmniejszający wartość umowy w dz. 4.1, stąd poziom kontraktacji nie przekracza już 100% alokacji. Aneks podpisano w związku ze zmniejszeniem zakresu oraz oszczędnościami, które pojawiły się w ramach projektu dot. małej retencji. w 2020: 1 umowa na 0,6 mln EUR, w tym UE 0,6 mln EUR ➤ zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę 2,5 mln EUR, w tym UE 1,8 mln EUR, tj. 10,3% alokacji na OP w 2020 r. nie zatwierdzono wniosków o płatność w ramach OP IV ➤ narastająco (z uwzględnieniem RZW) kwota wnioskowana w deklaracjach zatwierdzonych przez IC dot. wydatków rozliczonych do końca 2020 r. wyniosła 2,3 mln EUR, co stanowi 13% alokacji OP w 2020 r. nie certyfikowano wydatków w ramach OP IV. <p>POSTĘP RZECZOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Postęp rzeczowy przedstawiony został w tabelach 1, 3A, 3B, 5. ➤ Zmniejszyło się ryzyko nieosiągnięcia celów w zakresie małej retencji z powodu ostatecznego przejęcia umowy i dokumentacji technicznej przez PGW Wody Polskie i rozpoczęciu realizacji. ➤ W ramach negocjacji Programu przesunięć finansowych, zmieniono wartość docelową dwóch wskaźników. ➤ W związku z wdrożeniem interwencji w zakresie przeciwdziałania COVID-19 dodano wskaźniki monitorujące te interwencje: CV18 i CV33.
	<p style="text-align: center;">OP V <i>OCHRONA ŚRODOWISKA, DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I NATURALNEGO</i></p>	<p>POSTĘP FINANSOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ złożono 326 wniosków na 178,1 mln EUR, w tym UE 117,5 mln EUR w 2020: 50 wniosków na 25,7 mln EUR, w tym UE 14,3 mln EUR ➤ zatwierdzono 187 wniosków na 113,9 mln EUR, w tym UE 76,9 mln EUR w 2020: 36 wniosków na 20,3 mln EUR, w tym UE 11,2 mln EUR ➤ podpisano 175 umów na kwotę 106,2 mln EUR, w tym UE 70,9 mln EUR; poziom kontraktacji w ramach OP - 82,7% w 2020: 32 umowy na kwotę 17 mln EUR, w tym UE 9,7 mln EUR

NR IDENT.	OŚ PRIORYTETOWA	KLUCZOWE INFORMACJE NA TEMAT WDRAŻANIA OSI PRIORYTETOWEJ W ODNIESIENIU DO KLUCZOWYCH ZMIAN, ZNACZĄCYCH PROBLEMÓW I DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W CELU ROZWIĄZANIA TYCH PROBLEMÓW
		<ul style="list-style-type: none"> ➤ zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę 53 mln EUR, w tym UE 35 mln EUR, tj. 40,9% alokacji na OP w 2020: wnioski o płatność na kwotę 12,1 mln EUR, w tym UE 7,2 mln EUR ➤ narastająco (z uwzględnieniem RZW) kwota wnioskowana w deklaracjach zatwierdzonych przez IC dot. wydatków rozliczonych do końca 2020 r. wyniosła 39,3 mln EUR, co stanowi 44,7% alokacji OP w tym kwota wnioskowana dot. wydatków rozliczonych 2020 r. wyniosła 7,5 mln EUR. <p>POSTĘP RZECZOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Postęp rzeczowy przedstawiony został w tabelach 1, 3A, 3B, 5. ➤ Dokonano zmian wartości docelowych 3 wskaźników w ramach ostatniej zmiany programu oraz usunięto z Programu 1 wskaźnik (CO17) ze względu na rezygnację jedyne go potencjalnego beneficjenta z realizacji projektu. ➤ Realizacja wskaźników po przyjęciu zmian nie jest zagrożona.
	<p style="text-align: center;">OP VI ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT NA RZECZ MOBILNOŚCI MIESZKAŃCÓW</p>	<p>POSTĘP FINANSOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ złożono 70 wniosków na 283,1 mln EUR, w tym UE 216,3 mln EUR w 2020: 8 wniosków na 24,8 mln EUR, w tym UE 4,8 mln EUR ➤ zatwierdzono 64 wnioski na 266,9 mln EUR, w tym UE 204,7 mln EUR w 2020: 4 wnioski na 9,6 mln EUR, w tym UE 4,3 mln EUR ➤ podpisano 63 umowy na kwotę 241,4 mln EUR, w tym UE 182,4 mln EUR; poziom kontraktacji w ramach OP - 97,8% w 2020: 4 umowy na kwotę 9,1 mln EUR, w tym UE 3,8 mln EUR ➤ zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę 216,3 mln EUR, w tym UE 167,9 mln EUR, tj. 90,1% alokacji na OP w 2020: wnioski o płatność na kwotę 45,2 mln EUR, w tym UE 32,1 mln EUR ➤ narastająco (z uwzględnieniem RZW) kwota wnioskowana w deklaracjach zatwierdzonych przez IC dot. wydatków rozliczonych do końca 2020 r. wyniosła 172 mln EUR, co stanowi 88,1% alokacji OP w tym kwota wnioskowana dot. wydatków rozliczonych 2020 r. wyniosła 32,2 mln EUR. <p>POSTĘP RZECZOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Postęp rzeczowy przedstawiony został w tabelach 1, 3A, 3B, 5. ➤ Realizacja wskaźników nie jest zagrożona.

NR IDENT.	OŚ PRIORYTETOWA	KLUCZOWE INFORMACJE NA TEMAT WDRAŻANIA OSI PRIORYTETOWEJ W ODNIESIENIU DO KLUCZOWYCH ZMIAN, ZNACZĄCYCH PROBLEMÓW I DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W CELU ROZWIĄZANIA TYCH PROBLEMÓW
	<p style="text-align: center;">OP VII KONKURENCYJNY RYNEK PRACY</p>	<p>POSTĘP FINANSOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ złożono 373 wnioski na 165,1 mln EUR, w tym UE 142,5 mln EUR w 2020: 14 wniosków na 1,9 mln EUR, w tym UE 1,6 mln EUR ➤ zatwierdzono 195 wniosków na 93,7 mln EUR, w tym UE 79,2 mln EUR w 2020: 16 wniosków na kwotę 2,7 mln EUR, w tym UE 2,3 mln EUR ➤ podpisano 154 umowy na kwotę 88,8 mln EUR, w tym UE 75,4 mln EUR; poziom kontraktacji w ramach OP – 99,8% w 2020: 9 umów na kwotę 1,8 mln EUR, w tym UE 1,5 mln EUR ➤ zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę 58,1 mln EUR, w tym UE 48,3 mln EUR, tj. 64% alokacji na OP w 2020: wnioski o płatność na kwotę 20,7 mln EUR, w tym UE 17,3 mln EUR ➤ narastająco (z uwzględnieniem RZW) kwota wnioskowana w deklaracjach zatwierdzonych przez IC dot. wydatków rozliczonych do końca 2020 r. wyniosła 39,3 mln EUR, co stanowi 50,8% alokacji OP w tym kwota wnioskowana dot. wydatków rozliczonych 2020 r. wyniosła 10 mln EUR. <p>POSTĘP RZECZOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Postęp rzeczowy przedstawiony został w tab. 2A, 2C, 4A, 4B, 5. ➤ W ramach negocjacji Programu z powodu COVID-19 oraz przesunięć finansowych, zmieniono wartości docelowe części wskaźników. ➤ W związku z wdrożeniem interwencji w zakresie przeciwdziałaniu COVID-19 dodano wskaźniki monitorujące te interwencje: CV30, CV31. ➤ Realizacja wskaźników po przyjęciu zmian nie jest zagrożona.
	<p style="text-align: center;">OP VIII INTEGRACJA SPOŁECZNA</p>	<p>POSTĘP FINANSOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ złożono 420 wniosków na 142,5 mln EUR, w tym UE 115,8 mln EUR w 2020: 82 wnioski na 22,5 mln EUR, w tym UE 19,1 mln EUR ➤ zatwierdzono 217 wniosków na 90,1 mln EUR, w tym UE 76,3 mln EUR w 2020: 48 wniosków na kwotę 26 mln EUR, w tym UE 21,9 mln EUR ➤ podpisano 183 umowy na kwotę 87,2 mln EUR, w tym UE 74,1 mln EUR; poziom kontraktacji w ramach OP – 91,8% w 2020: 32 umowy na kwotę 26,8 mln EUR, w tym UE 22,7 mln EUR ➤ zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę 40,3 mln EUR, w tym UE 33,6 mln EUR, tj. 41,7% alokacji na OP w 2020: wnioski o płatność na kwotę 14,2 mln EUR, w tym UE 11,9 mln EUR ➤ narastająco (z uwzględnieniem RZW) kwota wnioskowana w deklaracjach zatwierdzonych przez IC dot. wydatków rozliczonych do końca 2020 r. wyniosła 31,5 mln EUR, co stanowi 38,4% alokacji OP w tym kwota wnioskowana dot. wydatków rozliczonych 2020 r. wyniosła

NR IDENT.	OŚ PRIORYTETOWA	KLUCZOWE INFORMACJE NA TEMAT WDRAŻANIA OSI PRIORYTETOWEJ W ODNIESIENIU DO KLUCZOWYCH ZMIAN, ZNACZĄCYCH PROBLEMÓW I DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W CELU ROZWIĄZANIA TYCH PROBLEMÓW
		<p>10,9 mln EUR.</p> <p>POSTĘP RZECZOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Postęp rzeczowy przedstawiony został w tab. 2A, 2C, 4A, 4B, 5. ➤ W związku z wdrożeniem interwencji w zakresie przeciwdziałaniu COVID-19 dodano wskaźniki monitorujące te interwencje: CV1, CV2, CV30, CV31, CV33, CV34. ➤ Dokonano zmian wartości docelowych prawie wszystkich wskaźników w ramach ostatniej zmiany programu. ➤ Realizacja wskaźników po przyjęciu zmian nie jest zagrożona.
	<p>OP IX WYSOKA JAKOŚĆ EDUKACJI</p>	<p>POSTĘP FINANSOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ złożono 494 wnioski na 128,7 mln EUR, w tym UE 107,6 mln EUR w 2020: 44 wnioski na 16,9 mln EUR, w tym UE 14,4 mln EUR ➤ zatwierdzono 243 wnioski na 72,7 mln EUR, w tym UE 61,4 mln EUR w 2020: 50 wniosków na 19,2 mln EUR, w tym UE 16,3 mln EUR ➤ podpisano 232 umowy na kwotę 73,2 mln EUR, w tym UE 62,2 mln EUR; poziom kontraktacji w ramach OP - 96,6% w 2020: 45 umów na kwotę 19,6 mln EUR, w tym UE 16,7 mln EUR ➤ zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę 37,1 mln EUR, w tym UE 31,1 mln EUR, tj. 48,2% alokacji na OP w 2020: wnioski o płatność na kwotę 8,2 mln EUR, w tym UE 7 mln EUR ➤ narastająco (z uwzględnieniem RZW) kwota wnioskowana w deklaracjach zatwierdzonych przez IC dot. wydatków rozliczonych do końca 2020 r. wyniosła 30,9 mln EUR, co stanowi 46,7% alokacji OP w tym kwota wnioskowana dot. wydatków rozliczonych 2020 r. wyniosła 8,4 mln EUR. <p>POSTĘP RZECZOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Postęp rzeczowy przedstawiony został w tab. 2A, 2C, 4A, 4B, 5. ➤ W związku z wdrożeniem interwencji w zakresie przeciwdziałaniu COVID-19 dodano wskaźniki monitorujące te interwencje: CV30, CV31 i CV33. ➤ W ramach negocjacji Programu z powodu COVID-19 oraz przesunięć finansowych, zmieniono wartości docelowe części wskaźników. ➤ Realizacja wskaźników po przyjęciu zmian nie jest zagrożona.
	<p>OP X INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ</p>	<p>POSTĘP FINANSOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ złożono 256 wniosków na 431,5 mln EUR, w tym UE 132,6 mln EUR w 2020: 16 wniosków na 13,6 mln EUR, w tym UE 8,5 mln EUR ➤ zatwierdzono 178 wniosków na 168,2 mln EUR, w tym UE 96,9 mln EUR w 2020: 16 wniosków na kwotę 9,9 mln EUR, w tym UE 6,2 mln EUR ➤ podpisano 149 umów na 156,1 mln EUR, w tym UE 89,6 mln EUR; poziom kontraktacji w ramach OP - 90%

NR IDENT.	OŚ PRIORYTETOWA	KLUCZOWE INFORMACJE NA TEMAT WDRAŻANIA OSI PRIORYTETOWEJ W ODNIESIENIU DO KLUCZOWYCH ZMIAN, ZNACZĄCYCH PROBLEMÓW I DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W CELU ROZWIĄZANIA TYCH PROBLEMÓW
		<p>w 2020: 9 umów na 4,3 mln EUR, w tym UE 2,7 mln EUR</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę 115,5 mln EUR, w tym UE 63,3 mln EUR, tj. 63,6% alokacji na OP <p>w 2020: wnioski o płatność na kwotę 35,6 mln EUR, w tym UE 16,5 mln EUR</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ narastająco (z uwzględnieniem RZW) kwota wnioskowana w deklaracjach zatwierdzonych przez IC dot. wydatków rozliczonych do końca 2020 r. wyniosła 83,2 mln EUR, co stanowi 80,4% alokacji OP <p>w tym kwota wnioskowana dot. wydatków rozliczonych 2020 r. wyniosła 25,3 mln EUR.</p> <p>POSTĘP RZECZOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Postęp rzeczowy przedstawiony został w tabelach 1, 3A, 3B, 5. ➤ W związku z wdrożeniem interwencji w zakresie przeciwdziałaniu COVID-19 dodano wskaźniki monitorujące te interwencje: CV1, CV2, CV3, CV6, CV7, CV8, CV12, CV13, CV14. ➤ W ramach negocjacji Programu z powodu COVID-19 oraz przesunięć finansowych, zmieniono wartość docelową jednego wskaźnika. ➤ Realizacja wskaźników nie jest zagrożona.
	<p style="text-align: center;">OP XI <i>POMOC TECHNICZNA</i></p>	<p>POSTĘP FINANSOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ złożono 21 Rocznych Planów Działań Pomocy Technicznej na kwotę 38,3 mln EUR, w tym UE 32,5 mln EUR w 2020: 3 RPDPT na kwotę 6 mln EUR, w tym UE 5,1 mln EUR ➤ zatwierdzono 21 RPDPT na kwotę 38,3 mln EUR, w tym UE 32,5 mln EUR w 2020: 4 RPDPT na kwotę 7,6 mln EUR, w tym UE 6,5 mln EUR ➤ podjęto 21 decyzji o dofinansowanie RPDPT na kwotę 37,1 mln EUR, w tym UE 31,5 mln EUR; poziom kontraktacji w ramach OP - 80,4% w 2020: 3 decyzje o dofinansowanie RPDPT na kwotę 6 mln EUR, w tym UE 5,1 mln EUR ➤ zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę 28,2 mln EUR, w tym UE 24 mln EUR, tj. 61,3% alokacji na OP w 2020: wnioski o płatność na kwotę 5,4 mln EUR, w tym UE 4,6 mln EUR ➤ narastająco (z uwzględnieniem RZW) kwota wnioskowana w deklaracjach zatwierdzonych przez IC dot. wydatków rozliczonych do końca 2020 r. wyniosła 24,2 mln EUR, co stanowi 60% alokacji OP w tym kwota wnioskowana dot. wydatków rozliczonych 2020 r. wyniosła 3,9 mln EUR. <p>POSTĘP RZECZOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Postęp rzeczowy przedstawiony został w tabelach 2C i 4B. ➤ Postęp wdrażania Osi priorytetowej jest na właściwym poziomie, wszystkie wskaźniki są realizowane.

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2014-2020 na podstawie LSI SYZYF RPO WO 2014-2020 oraz SL2014.

3.2 Wspólne wskaźniki i wskaźniki specyficzne dla programu

Dane na temat wspólnych i specyficznych wskaźników dla Programu przedstawiono w Tabelach 1-4 w **Załączniku I** do niniejszego Sprawozdania.

3.3. Cele pośrednie i końcowe określone w ramach

Informacje na temat celów pośrednich i końcowych określonych w ramach wykonania znajdują się w Tabeli 5 w **Załączniku I** do niniejszego Sprawozdania.

3.4. Dane finansowe

Informacje finansowe na poziomie osi priorytetowej i Programu znajdują się w Tabeli 6 w **Załączniku I** do niniejszego Sprawozdania.

Kumulatywny podział danych finansowych według kombinacji kategorii interwencji dla EFRR i EFS przedstawiono w Tabeli 7 w **Załączniku I** do niniejszego Sprawozdania.

Informacja nt. wykorzystania finansowania krzyżowego przedstawiona jest w Tabeli 8 w **Załączniku I** do niniejszego Sprawozdania.

Tabela 9 *Koszt operacji realizowanych poza obszarem objętym programem (EFRR i Fundusz Spójności w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”)*, Tabela 10 *Wydatki poniesione poza obszarem objętym programem (EFS) oraz Tabela 11 Alokacja zasobów między ludźmi młodymi spoza kwalifikujących się regionów na poziomie NUTS 2 w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1304/2013) nie ma zastosowania w ramach RPO WO 2014-2020.*

4. PODSUMOWANIE PRZEPROWADZONYCH EWALUACJI

Informacja dotycząca realizowanych badań ewaluacyjnych w 2020 roku

W okresie sprawozdawczym zakończono realizację badania ewaluacyjnego pn. *Pogłębiona analiza i ocena wpływu projektów realizowanych w ramach Działań 7.1, 7.2, 7.3 RPO WO 2014-2020 na poprawę sytuacji mieszkańców Opolszczyzny na rynku pracy*, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania oraz przeprowadzono badanie pn. *Analiza w zakresie interwencji edukacyjnych określonych w RPO WO 2021-2027.*

Pogłębiona analiza i ocena wpływu projektów realizowanych w ramach Działań 7.1, 7.2, 7.3 RPO WO 2014-2020 na poprawę sytuacji mieszkańców Opolszczyzny na rynku pracy

Główny cel ewaluacji: ocena wpływu wsparcia świadczonego w Działaniach 7.1, 7.2, 7.3 RPO WO 2014-2020 na poprawę sytuacji mieszkańców Opolszczyzny na rynku pracy oraz sformułowanie założeń programowych na lata 2021-2027 w obszarze rynku pracy.

W ewaluacji dokonano kompleksowego, przeglądu i oceny trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności i trwałości form wsparcia świadczonych w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020* i ukierunkowanego na poprawę sytuacji mieszkańców na rynku pracy. W wyniku realizacji badania określono w jakim stopniu udało się osiągnąć zakładane cele, jak zmieniły się warunki zewnętrzne towarzyszące interwencji i gdzie będzie wymagana modyfikacja przyjętych założeń opolskich funduszy unijnych na lata 2021-2027.

Termin realizacji ewaluacji: październik 2019 r. – czerwiec 2020 r. (w tym termin opracowania raportu końcowego – maj 2020 r.).

Wykonawca ewaluacji: Instytut Śląski w Opolu

Zakres prac: realizacja badań terenowych; konsultacja i przyjęcie raportu końcowego (protokół odbioru: 01.06.2020 r.); opracowanie *Tabeli rekomendacji* i przyjęcie jej przez Zarząd Województwa Opolskiego (12.10.2020 r.) oraz upowszechnienie wniosków i rekomendacji wśród interesariuszy badania.

Celem zagwarantowania sprawnej realizacji ewaluacji oraz przeprowadzenia dyskusji nad jej wynikami, w tym wnioskami i rekomendacjami na bieżąco współpracowano z *Zespołem Zadaniowym ds. ewaluacji*.

Raport końcowy z badania został przyjęty bez zastrzeżeń.

Główny cel badania został osiągnięty w wyniku:

- określenia poziomu dopasowania świadczonych form wsparcia do aktualnych wyzwań opolskiego rynku pracy i potrzeb opolskiej gospodarki;
- oceny użyteczności, skuteczności i trwałości zastosowanych form wsparcia pod kątem potrzeb odbiorców;
- oceny wpływu wsparcia na poprawę sytuacji uczestników projektów na regionalnym rynku pracy, jak i oceny możliwości wykorzystania przez nich nabytych kompetencji i kwalifikacji;
- analizy skuteczności i efektywności dotacji na założenie działalności gospodarczej;
- zarekomendowania formuł realizacji interwencji, w tym form wsparcia zasadnych do wdrożenia w województwie opolskim do 2027 roku;
- analizy zmian koniecznych do wdrożenia w przyszłym okresie programowania celem zniwelowania prognozowanych negatywnych skutków pandemii COVID-19.

Wnioski z przeprowadzonego badania posłużyły do opracowania 23 rekomendacji, które zostały zaadresowane do Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczącej RPO WO 2014-2020 oraz Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, jak i Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Postawiono 12 rekomendacji programowych – operacyjnych, 5 rekomendacji programowych – strategicznych oraz 5 rekomendacji horyzontalnych i 1 pozasystemową. 22 rekomendacje zostały zatwierdzone w całości a 1 w części.

Wszystkie sformułowane rekomendacje odnoszą się do przyszłej perspektywy finansowej RPO WO 2021-2027 i zawierają propozycje modyfikacji sposobu świadczenia interwencji w taki sposób, aby efektywniej przeciwdziałać prognozowanym problemom wywołanym kryzysem gospodarczym (COVID-19).

W rekomendacjach w szczególności zwrócono uwagę na konieczność:

- rozszerzenia profilu grupy ostatecznych odbiorców wsparcia;
- wprowadzenia zmian odnośnie sposobu świadczenia poszczególnych form wsparcia, mających na celu aktywizację zawodową;
- wsparcia samozatrudnienia, w tym realizację zindywidualizowanego podejścia w zakresie dotacji na założenie działalności gospodarczej;
- wdrożenia rozwiązań pomocnych w ograniczeniu postępującego na terenie województwa procesu depopulacji;

- uruchomienia mechanizmów przyczyniających się do niwelowania obserwowanego na opolskim rynku pracy niedopasowania strukturalnego.

Ewaluator sformułował również zalecenia dotyczące konieczności przeprowadzenia dodatkowych analiz pozwalających rozpoznać prognozowane i rzeczywiste skutki pandemii COVID-19 dla regionalnego rynku pracy oraz przyczyny bierności zawodowej ostatecznych odbiorców wsparcia, a także wystosował propozycję działań zasadnych do wdrożenia, przez pryzmat współpracy z odbiorcami wsparcia, w kontekście programowania i wdrażania przyszłych funduszy unijnych dla Opolskiego.

Charakter ewaluacji:

Ewaluacja była badaniem obligatoryjnym łączącym elementy oceny procesowej z badaniem wpływu. Na konieczność realizacji badania wskazują m.in. *Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020* Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju oraz *Plan ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego województwa Opolskiego na lata 2014-2020* Zarządu Województwa Opolskiego.

Analiza w zakresie interwencji edukacyjnych określonych w RPO WO 2021-2027

Główny cel: wypracowanie zestawu rekomendowanych interwencji edukacyjnych pod kątem funduszy unijnych wdrażanych w województwie opolskim w okresie 2021-2027, adekwatnych do potrzeb i wyzwań społeczno-gospodarczych i oddziaływujących na rozwój regionalny Opolszczyzny.

Termin realizacji: czerwiec - październik 2020 r.

Wykonawca: zespół badawczy w składzie: prof. UO, dr hab. Kamil Minkner (kierownik badania); prof. UO, dr hab. Adam Drosik; dr Bartosz Maziarz.

Zakres prac: realizacja badań jakościowych i ilościowych; przyjęcie raportu końcowego (protokołem odbioru z dnia 30.10.2020 r.); konsultacje tabeli rekomendacji wśród jej adresatów.

Główny cel badania został osiągnięty w wyniku:

- oceny i analizy interwencji edukacyjnych realizowanych w ramach RPO WO 2014-2020;
- analizy założeń funduszy unijnych w obszarze interwencji edukacyjnych, wdrażanych w województwie opolskim w okresie 2021-2027;
- wypracowania rekomendacji dla przyszłego okresu programowania.

Wnioski z przeprowadzonego badania posłużyły do opracowania 14 rekomendacji z podziałem na rekomendacje operacyjne (12) i strategiczne (2). Zostały one zaadresowane do Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczącej RPO WO 2014-2020.

W sformułowanych rekomendacjach w szczególności zwrócono uwagę na potrzebę:

- szerszego spojrzenia na system edukacji pod kątem społecznego kontekstu (nie tylko w zakresie jego powiązania z rynkiem pracy);
- poszerzenia zakresu interwencji edukacyjnych odnośnie działań inkluzyjnych i wyrównywania szans dzieci i młodzieży, szczególnie z grup defaworyzowanych;
- wspierania działań ukierunkowanych na rozwijanie kompetencji miękkich i kulturowych (np. etykieta, komunikacja społeczna, negocjacje, praca w grupie) szczególnie w ramach kształcenia zawodowego i ustawicznego;

- ukierunkowania działań na poprawę zdrowia fizycznego (uczniów) i psychicznego (uczniów i nauczycieli) oraz wspierania edukacji ekologicznej będącej jednym z filarów zrównoważonego rozwoju;
- wspierania centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego oraz upracticznienia wiedzy w ramach kształcenia zawodowego i bliższego powiązanie szkoły zawodowej z pracodawcą;
- pogłębionej profesjonalizacji doradztwa zawodowego;
- dalszego wspierania działań w zakresie kształcenia ustawicznego, nie tylko wśród grup defaworyzowanych, jak i bez ograniczającego charakteru wsparcia do TIK oraz nauki języków obcych;
- podnoszenia świadomości wykorzystywania TIK zarówno w całym procesie dydaktycznym (lekcje, zadania domowe, koła zainteresowań itp.) jak i poza nim;
- poszerzenia infrastruktury informatycznej w celu wykorzystywania jej w edukacji, jako elementu przeciwdziałania negatywnym efektom pandemii choroby COVID-19.

Charakter badania: realizacja badania wynikała z przesunięcia w czasie ewaluacji pn. *Ocena jakości i efektów realizacji projektów na rzecz edukacji ogólnej, zawodowej i ustawicznej w ramach IX Osi Priorytetowej RPO WO 2014-2020 oraz analiza aspiracji edukacyjnych i zawodowych uczniów szkół ponadpodstawowych i wyższych*. Badanie zostało zrealizowane w ramach planu Opolskiego Obserwatorium Terytorialnego dla potrzeb zaprojektowania interwencji edukacyjnych na lata 2021-2027.

5. INFORMACJE NA TEMAT WDRAŻANIA INICJATYWY NA RZECZ ZATRUDNIENIA LUDZI MŁODYCH, W STOSOWNYCH PRZYPADKACH

Punkt ten nie ma zastosowania w odniesieniu do RPO WO 2014-2020.

6. KWESTIE MAJĄCE WPŁYW NA WYKONANIE PROGRAMU I PODJĘTE DZIAŁANIA

6.1. Kwestie mające wpływ na wykonanie Programu i podjęte działania

Kontrole/audyty

W roku sprawozdawczym w ramach RPO WO 2014-2020 IZ:

- przeprowadziła 3 kontrole systemowe w następujących IP: ZIT-SAO, WUP oraz OCRG; w wyniku dwóch pierwszych IZ nie stwierdziła nieprawidłowości systemowych ani nieprawidłowości podlegających zgłoszeniu do KE; kontrola w IP OCRG na dzień 31.12.2020 była w toku.
- w wyniku przeprowadzonych kontroli krzyżowych nie stwierdzono przypadków podwójnego finansowania i innych nieprawidłowości.
- przeprowadziła na miejscu realizacji 16 kontroli projektu w ramach OP II, III, V, VI, VII, VIII, IX, X, 3 wizyty monitoringowe (OP VIII) oraz 3 kontrole trwałości (OP V i OP VI).

IP: WUP i OCRG przeprowadziły 26 kontroli projektów, 9 wizyt monitoringowych oraz 5 kontroli trwałości.

W ramach kontroli IF, IP (OCRG i WUP) przeprowadziły na miejscu realizacji 5 kontroli (w ramach OP I, II, III, VII) i 3 wizyty monitoringowe u ostatecznych odbiorców.

Jednocześnie zostały podjęte działania kontrolne przez następujące instytucje:

- 41 audytów operacji projektów IA
- 11 kontroli NIK w zakresie rewitalizacji
- Rozpoczęta w 2019 r. Misja audytowa KE nadal w toku: 26.02.2021 r. IZ RPO WO 2014-2020 pismem DPO-XIX.44.10.1.2020.RWa poinformowała KE o zakończeniu weryfikacji ex-post pożyczek udzielonych w ramach IF (zalecenie nr 01.01). Wyniki weryfikacji przekazane zostały IA na potrzeby realizacji zalecenia 01.02 dotyczącego przeglądu adekwatności środków zapobiegawczych i naprawczych w celu zapewnienia skutecznego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli, tym samym IZ RPO WO 2014-2020 zgłosiła swoją gotowość do poddania się audytowi IA na potrzeby realizacji ww. zalecenia.

Nieprawidłowości

W 2020 roku wykryto 33 nieprawidłowości na łączną kwotę 2,8 mln EUR, w tym wartość współfinansowania UE – 2,7 mln EUR. Nieprawidłowości dotyczyły naruszeń PZP, naruszeń zasady konkurencyjności oraz stwierdzenia wydatków niekwalifikowalnych.

Za pośrednictwem systemu IMS do MF przekazano 19 zgłoszeń dot. nieprawidłowości na łączną wartość/wkład UE – 3,1 mln EUR. Wg danych z IMS Signals, w 2020 r. za pośrednictwem systemu IMS Signals dokonano 10 zgłoszeń związanych z podejrzeniem nadużyć finansowych.

Ponadto wartość kwot odzyskanych w danym okresie sprawozdawczym wyniosła 616,9 tys. EUR. Środki te zostaną przeznaczone na dofinansowanie innych projektów. Wartość kwot pozostałych do odzyskania wynosi 2,7 mln EUR.

Zmiany terminów zakończenia realizacji projektów

W 2020 r. beneficjenci wnioskowali o akceptację zmian terminów zakończeń projektów, a tym samym przesunięcia terminów składania wniosków o płatność, co mogło zakłócać realizację zadań w postaci osiągnięcia wskaźników postępu rzeczowego. Był to głównie efekt ogłoszenia stanu epidemii i związanych z nim ograniczeń. Zarówno IZ, jak i IP w oparciu o szczegółową analizę projektów przekazywały sprawy celem rozpatrzenia na Zarząd Województwa Opolskiego.

Rozwiązywanie umów o dofinansowanie projektów

W 2020 r. rozwiązano łącznie 23 umowy na kwotę dofinansowania UE 8,1 mln EUR, z czego 1,8 mln EUR stanowi wartość umowy o dofinansowanie projektu *Budowa i wyposażenie Regionalnego Centrum Badań Pilotażowych w Instytucie Ciężkiej Syntezy Organicznej "Blachownia"* w ramach dz. 1.2.

Aby przeciwdziałać niewykorzystaniu środków zarówno IZ, jak i IP monitoruje działania/poddziałania, w ramach których uwalniane są środki, prowadzi bieżącą współpracę z IZ dotyczącą możliwości realokacji środków które pozwolą na wykorzystanie dostępnej alokacji. W 2020 r. zdecydowana większość niewykorzystanych środków wykorzystana została na interwencje związane z walką i przeciwdziałaniem skutkom pandemii COVID-19.

Problemy dotyczące instrumentów finansowych

W ramach dz. 7.3 występowało bardzo małe zainteresowanie ze strony Ostatecznych Odbiorców pożyczkami na zakładanie działalności gospodarczej, co jest głównie efektem pandemii. 31.08.2020 r. poprzez aneksowanie umowy, wartość umowy wraz ze wskaźnikami zostały pomniejszone o 50%.

W związku z problemami we wdrażaniu instrumentów dłużnych w ramach IF ZWO podjął uchwałę w sprawie przesunięcia środków na PI3c na zadania mające na celu walkę i przeciwdziałanie skutkom

wynikającym z COVID-19 (pożyczki płynnościowe dla MŚP dotkniętych kryzysem w związku z COVID-19).

Brak możliwości certyfikacji wydatków dotyczących IF

W wyniku Audytu KE pismem o sygn. Ares (2020) 139928 z dn. 10.01.2020r. wstrzymano certyfikację wszystkich wydatków dotyczących IF.

W wyniku działań zaradczych opracowano Koncepcję w zakresie środków zapobiegawczych oraz naprawczych w obszarze funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli instrumentów finansowych w ramach RPO WO 2014 – 2020. Dokonano aktualizacji dokumentów wdrożeniowych celem usprawnienia procesów, regulacji oraz usprawnienia weryfikacji dokumentacji związanej z wdrażaniem Instrumentów Finansowych.

Mając na celu pełne rozliczenie z KE projektów w zakresie instrumentów finansowych pomimo długotrwałego procesu odzyskiwania środków i braku pewności co do odzyskania pełnych kwot w związku z nieprawidłowościami powstałymi w następstwie nadużyć finansowych, których dopuścił się jeden z Pośredników Finansowych, podjęto działania zmierzające do zastosowania mechanizmu nadkontraktacji w ramach Poddziałania 2.1.1. W oparciu o wypracowaną metodykę doboru próby dokumentów do szczegółowej weryfikacji Dział Instrumentów Finansowych w OCRG dokonuje oceny kwalifikowalności wydatków w odniesieniu do Poddziałania 2.1.1 Nowe Produkty i usługi - pożyczka płynnościowa oraz Działania 3.4. Efektywność energetyczna w MSP (IV transza Wkładu Programu).

W oparciu o wytypowaną przez Instytucję Audytową próbę pożyczek ex-post (102 pozycje) IP wszczęła weryfikację dokumentacji pożyczkowej w ramach kontroli administracyjnej „zza biurka”. Do Beneficjenta BGK przekazana została korespondencja w przedmiocie uwag do weryfikowanych umów inwestycyjnych.

Rezygnacja z realizacji części zaplanowanych zadań PT

Z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne zrezygnowano z realizacji części zaplanowanych zadań w ramach PT RPO WO 2014-2020, takich jak: badania ewaluacyjne, wyjazdy służbowe, posiedzenia KM RPO WO 2014-2020, czy zadań związanych z informacją i promocją regionu. Znaczna ich część została przesunięta do realizacji w 2021 r. W lipcu 2020 r. IZ RPO WO 2014-2020 zmniejszyła wartość projektu oraz dokonała przesunięć pomiędzy kategoriami wydatków, dostosowując tym samym projekt do zmienionego zakresu.

Problemy w osiągnięciu założonych wskaźników PT

Niewykonanie założonej na rok 2020 wartości wskaźnika *Liczba uczestników szkoleń* dla beneficjentów programu w województwie opolskim. Z uwagi na stan zagrożenia epidemicznego z zaplanowanej liczby 500 uczestników przeszkolono 255 osób. Na bieżąco jednak zaspokajano potrzeby informacyjne beneficjentów podczas kontaktów telefonicznych i mailowych z pracownikami Sieci PIFE, opiekunami projektów i innymi pracownikami IZ RPO WO 2014-2020.

6.2. Ocena postępów poczynionych w zakresie realizacji celów pośrednich

Wszystkie wskaźniki Ram Wykonania założone na rok 2018 (cele pośrednie) zostały osiągnięte w roku 2018, w związku z czym IZ RPO WO 2014-2020 wszelkie podejmowane w 2020 r. działania skupia na realizacji celów końcowych.

7. STRESZCZENIE PODAWANE DO WIADOMOŚCI PUBLICZNEJ

Streszczenie sprawozdania z wdrażania RPO WO 2014-2020 za rok 2019 stanowi **Załącznik II** niniejszego dokumentu.

8. SPRAWOZDANIE Z WDRAŻANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Informacje nt. wsparcia instrumentów finansowych w ramach RPO WO 2014-2020 znajdują się w **Załączniku III** do niniejszego Sprawozdania.

9. DZIAŁANIA PODJĘTE W CELU SPEŁNIENIA WARUNKÓW WSTĘPNYCH

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.

10. POSTĘPY W PRZYGOTOWANIU I WDRAŻANIE DUŻYCH PROJEKTÓW I WSPÓLNYCH PLANÓW DZIAŁANIA

10.1. Duże projekty

W ramach RPO WO 2014-2020 nie przewiduje się finansowania wydatków związanych z realizacją dużych projektów.

10.2. Wspólne plany działania

Punkt nie ma zastosowania w odniesieniu do RPO WO 2014-2020.

CZĘŚĆ B

11. OCENA WDRAŻANIA PROGRAMU OPERACYJNEGO

11.1. Informacje zawarte w części A i realizacja celów programu

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.

11.2. Szczególne przedsięwzięcia mające na celu promowanie równouprawnienia płci oraz zapobieganie dyskryminacji, w tym w szczególności zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, i rozwiązania wdrożone, aby zapewnić włączenie punktu widzenia płci programów operacyjnych i operacji

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.

11.3. Zrównoważony rozwój

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.

11.4. Sprawozdania dotyczące wsparcia wykorzystanego na cele dotyczące zmiany klimatu

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.

11.5. Rola partnerów we wdrażaniu programu

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.

12. OBOWIĄZKOWE INFORMACJE I OCENA ZGODNIE Z ART. 111 UST. 4 akapit pierwszy lit. a) i b) ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 1303/2013

12.1. Postępy w realizacji planu ewaluacji oraz wykorzystanie wyników ewaluacji

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.

12.2. Wyniki działań informacyjnych i promocyjnych funduszy polityki spójności prowadzonych w ramach strategii komunikacji

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.

13. DZIAŁANIA PODJĘTE W CELU SPEŁNIENIA WARUNKÓW WSTĘPNYCH

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.

14. DODATKOWE INFORMACJE, KTÓRE MOŻNA DOŁĄCZYĆ, W ZALEŻNOŚCI OD TREŚCI I CELÓW PROGRAMU OPERACYJNEGO

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.

14.1. Postępy w realizacji zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego, w tym rozwoju regionów, które cierpią na skutek sytuacji demograficznej oraz stałych lub naturalnych niekorzystnych warunków, zintegrowanych inwestycji terytorialnych, zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach programu operacyjnego.

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.

14.2. Postępy w realizacji przedsięwzięć mających na celu zwiększenie zdolności instytucji i beneficjentów w państwach członkowskich w zakresie zarządzania funduszami i korzystania z nich

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.

14.3. Postępy w realizacji wszelkich przedsięwzięć międzyregionalnych i transnarodowych

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.

14.4. W stosownych przypadkach — wkład w strategię makroregionalną i strategię morską

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 realizowane projekty pośrednio przyczyniają się do osiągnięcia celów Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego. Są to projekty zarówno finansowane z EFRR (**867 projektów**) jak i z EFS (**569 projektów**) na łączną wartość dofinansowania z UE **818 407 264,42 EUR**.

Cel 1 Ocalenie morza – realizowany jest w ramach projektów z PI 6b (obszar priorytetowy *Czysta woda w morzu*) oraz projekty dofinansowane w PI 6d (obszar priorytetowy *Bogata i zdrowa dzika*)

fauna i flora). Od początku realizacji RPO WO 2014-2020 łącznie na dofinansowanie **76** inwestycji wspierających cel 1 przeznaczono kwotę UE w wysokości **40 100 396,88 EUR**.

Cel 2 Rozwój połączeń w regionie – realizacja celu odbywa się pośrednio przy udziale projektów z zakresu rozbudowy infrastruktury drogowej i kolejowej, zakupu taboru kolejowego, rozbudowy infrastruktury niskoemisyjnego transportu publicznego. łącznie na inwestycje wspierające obszar priorytetowy *Dobre warunki transportowe* przeznaczono **220 560 259,20 EUR** w ramach **69** realizowanych projektów.

Cel 3 Zwiększenie dobrobytu – osiągnięcie celu realizowane jest zarówno ze środków EFS jak i EFRR. Od początku realizacji Programu łącznie dofinansowano **1 291** inwestycji zwiększających dobrobyt na kwotę dofinansowania z UE **557 746 608,34 EUR**. W obszarze priorytetowym *Konkurencyjność na rynku globalnym* realizowanych jest 365 projektów m.in. z zakresu wsparcia nowych produktów i usług, wsparcia TIK, współpracy gospodarczej i promocji oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i naturalnego. Założenia obszaru priorytetowego *Strategii Europy 2020* realizowane są w ramach 799 projektów przede wszystkim z zakresu inwestycji w infrastrukturę społeczną, konkurencyjny rynek pracy, dostępu do wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych oraz rozwoju edukacji. Obszar priorytetowy *Zmiana klimatu* realizuje 127 projektów z zakresu inwestycji w efektywność energetyczną, strategię niskoemisyjne oraz zapobieganie zagrożeniom.

Cel(e), obszar(y) polityki i działanie(-a) horyzontalne, dla których program ma znaczenie:

CELE	
✓	1 - Ocalenie morza
✓	2 - Rozwój połączeń w regionie
✓	3 - Zwiększenie dobrobytu
OBSZARY POLITYKI	
✓	4.1 - Biogospodarka
✓	4.2 - Kultura
✓	4.3 - Edukacja
✓	4.4 - Energia
	4.5 - Substancje niebezpieczne
✓	4.6 - Zdrowie
✓	4.7 - Innowacje
	4.8 - Substancje biogenne
	4.9 - Bezpieczeństwo morskie i ochrona na morzu
✓	4.10 - Bezpieczeństwo
	4.11 - Czysta żegluga
	4.12 - Turystyka
✓	4.13 - Transport
DZIAŁANIA HORYZONTALNE	
	5.1 - Zdolności
✓	5.2 - Klimat
	5.3 - Sąsiedzi
	5.4 - Planowanie przestrzenne

A. Czy koordynatorzy makroregionalni (głównie Koordynatorzy Krajowi, Koordynatorzy Służby lub członkowie Tematycznej Grupy Sterującej) uczestniczą w pracach Komitetu Monitorującego Program?

Tak Nie

B. Czy w kryteriach wyboru przyznano dodatkowe punkty za szczególne środki wspierające SUE RMB?

Tak Nie

C. Czy w ramach Programu zainwestowano środki UE w SUE RMB?

Tak Nie

Przybliżona lub dokładna kwota w euro zainwestowana w **SUE RMB**:

RODZAJ FUNDUSZU	WKŁAD UE (w EUR)
EFRR (z ang. ERDF)	606 725 137,78
Fundusz Spójności (z ang. CF)	0,00
EFS (z ang. ESF)	211 682 126,63
EFRRROW (z ang. EAFRD)	0,00
EFMR (z ang. EMFF)	0,00
EIS	0,00
inne fundusze	0,00
nazwa innych funduszy	

W przypadku wyboru "Innych funduszy", proszę podać ich nazwę.

Nie dotyczy.

D. Proszę przedstawić otrzymane wyniki w odniesieniu do SUE RMB (nie dotyczy roku 2016)

Nie dotyczy.

E. Czy Program uwzględnia podcele/cele SUE RMB (poprzez zaplanowane działania i wskaźniki) zawarte w *Planie Działania SUE RMB*? Proszę podać działanie i wskaźnik

Realizowane w ramach Działań RPO WO 2014-2020 projekty, pośrednio przyczyniają się do osiągnięcia celów SUE RMB. Cel 1: kwota UE: 40 100 396,88 EUR. Cel 2: kwota UE: 220 560 259,20 EUR. Cel 3: kwota UE: 557 746 608,34 EUR.

14.5. W stosownych przypadkach — postępy w realizacji przedsięwzięć w dziedzinie innowacji społecznych

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.

14.6 Postępy we wdrażaniu działań w celu zaspokojenia szczególnych potrzeb obszarów geograficznych najbardziej dotkniętych ubóstwem lub grup docelowych najbardziej zagrożonych dyskryminacją lub wykluczeniem społecznym, zwłaszcza w odniesieniu do społeczności zmarginalizowanych i osób z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych oraz młodych ludzi, którzy nie pracują, w tym, w stosownych przypadkach, wykorzystane środki finansowe.

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.

15. INFORMACJA FINANSOWA NA POZIOMIE OSI PRIORYTETOWYCH I POZIOMIE PROGRAMU

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.

CZĘŚĆ C

16. INTELIGENTNY, TRWAŁY WZROST GOSPODARCZY SPRZYJAJĄCY WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.

17. KWESTIE MAJĄCE WPŁYW NA WYKONANIE PROGRAMU I PODJĘTE DZIAŁANIA — RAMY WYKONANIA

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.

18. INICJATYWA NA RZECZ ZATRUDNIENIA LUDZI MŁODYCH

Nie dotyczy bieżącego sprawozdania.